

- So ístaðin fyri at brúka 2-3 milliónir í okkara peningi uppá at byggja eina gamla útróðrarbygd upp, brúktu filmsfólkið eina bygd, sum var til taks.

- Men tað skerst ikki burtur, at filmsupptøkurnar settu sín dóm á Flatey.

- M.a. vórðu yvir 20 tons av timbri flutt í oyna, og eitt skifti vóru yvir 80 fólk í Flatey í sambandi við upp-tøkurnar.

Beint eftir upptøkurnar, steyndi Johanna heim aftur til Føroyar.

Teir lógu tó í Ólavsvík í nakrar dagar og bíðaði eftir líkindum.

Annars verður tað nógva av filminum tikið upp í Göteborg í Svøríki.

Filmurin verður liðugur komandi summer og hann skal frumsýnast á eini films-stevnu í norska høvuðs-staðnum Oslo komandi ár.

Ektaður blíðskapur

Menninir, sum vóru við Johonnu í Íslandi hava bara alt gott at bera íslendingum.

- Vit finga eina hjartaliga móttøku allastaðni har vit komu.

- Tað var ein ótrúligur og ektaður blíðskapur og varmi, sum møtti okkum allastaðni, siga teir átta menninir.

- Sovorðið sum havna-gjald vildu íslendingar ikki hoyra talan um at fáa frá okkum.

- Vit sluppu heldur ikki at betala fyri streym og aðrar tæstur, vit høvdu brúk fyri.

Óg kokkurin, hann hevði ikki nógva at gera.

- Vit vórðu bodnir til breiðaborð báði morgnum miðdag og kvöld at kalla hvønn dag, so eg hevði tað øgiliga røligt, sigur kokkurin, Niels við Gjógvará.

Ikki minst var steðgurin í Ólavsvík eitt upplivisi.

- Ólavsvík er vælkend í Føroyum og tað eru nógvir færoyingar, sum hava arbeitt í Ólavsvík gjøgnum ári,

Nú ein dagin hittu vit seks av teimum átta vágbingunum, sum hjálptu íslendingum við nýggjasta stóra filminum, sum er gjordur eftir søgu hjá Laxnes, og teir fortaldi okkum leyst og fast frá íslends-ferðini. Teir eru f.v.: Óli Samuelsen, Johan úr Toftum, Arni Dahl, Niels við Gjógvará, Óli Petersen og Bjarni Brattaberg. Teir vóru eisini allir statistar í filminum

at teir hava sett sín dóm á bygdarlívið.

Tað vóru eisini nógvinabond knýtt millum færoyingar og íslendingar hesi ári.

Men tað, sum manningin á Johonnu halda vera heilt

var blivið av honum, og hvat var blivið av hinum.

- Teir mintust færoyingarnir so væl, at teir mintust, eisini smár detaljur um menninar. M.a. komu vit á tal við ein 72 ára gamlan íslending, sum mintust, at Martin í Skorti í Vági ikki brúkti vøttur, men plagdi vera berhentur í frystaríðnum.

Eisini tveir av manningini, sum vóru við Johonnu, Niels við Gjógvará og Johanna úr Toftum vóru fleiri ár í Ólavsvík ta tíð tað var.

Eisini teir hittu fleiri gamlar kenningar, tó at fleiri, sum teir vóru saman við, eru farnir.

Men tað er ikki stórt, at teir vóru eitt sindur rørdur av at íslendingar høvdu goymt færoyingarnar so væl í minninum.

M.a. fortella teir eina søgu um tá ið teir royndu at fáa eitt bjargingarbelti til nýstanfjörðu Garðabrugv í

lítið, at vit skuldu fáa bjargingarbelti frá honum fyri onki.

- Og hann gav okkum bjargingarbelti við teimum orðum, at hetta skuldu vit eiga frá sær.

- Tí eitt tordi hann at siga, at høvdu tað ikki verið so nógvar færoyiskar hendur í Ólavsvík tað tíð, tað var, hevði Ólavsvík ikki tað, hon er í dag.

Nú búgva 1.200 fólk í Ólavsvík.

Í Ólavsvík finga teir eisini eitt skreytblað til gávus, við einum ørindi á, sum Poul Midjord, Poul við Ósagarð, ið livdi frá 1844-1899, hevði sett saman.

Ørindi ljóðaði soleiðis: Tú tosar um vegur, tú tosar um vind, tú tosar um fiskiskap, um seyð og um grind. Hví tosar tú ikki um Jesus?

Tann, sum gav teimum skreytblaðið var Marínó Mortensen, sum er lang-abbasonur Poul við Ósagarð.

Menninir, sum vóru við Johonnu fortella eisini, at ein dagin komu teir á tal við ein mann, sum var abbasonur Jógván Hjelm, vanligu nevndur Jógván hjá Akka, í Vági.

Hann gekk burtur við skipi, sum fór á Vágseiði í 1926. Hann hevði íslenska konu og einkjan flutti aftur til Íslands við børnunum nakað aftaná at maðurin var deyður.

- Tey høvdu hildið fast við eftirnafnið Hjelm og nú var ætlanin at skipa fyri Hjelm-áttarstevnu í Íslandi.

- Og teir vóru komnir eftir, at í Íslandi vóru ikki færri enn 300 fólk, sum høvdu eftirnafnið Hjelm, og sum øll eru eftirkomarar hjá Jógván hjá Akka í Vági.

Fylgdu Johonnu til kei Annað dømi um, hvussu væl Johanna og færoyingarnir við henni, vóru í Íslandi fyri teir á heimferðini.

Skip, sum sigla í íslenskum sjógvum hava skyldu at boða vaktartænastuni frá

tvær ferðir um samdøgurið.

Á veg heim, meldaðu færoyingarnir til seinastu ferð, beint sum teir komu inn í færoyiskan sjógv og takkaðu íslendingum fyri seg.

- Men komnir undir land í Føroyum ringdi íslenska vaktartænastan til okkara, bara fyri at vita, um alt stóð væl til. Og beint, sum vit lögdu at kei í Vági, ringdi teir aftur at tryggja sær, at vit vóru komnir væl fram.

Søu ikki Keiko

Í Íslandi ætlaði manningin á Johonnu sær heilt avgjørt at sleppa at siggja heimsgitna bóghvíthvalin Keiko, sum hevði høvuðsleiklutin í filminum um hvalin Willy.

- Keiko er í einum byrging í Vestmannaoyggjum. Har hann skal vera, til hann hevur vant seg við umstøðurnar, so skal hann sleppast út aftur at liva sitt fría lív í sínum rætta umhvørvið.

- Ferja sigldi tvær ferðir um dagin fólk av meginlandinum út í Vestmannaoyggjar ókeypis at siggja hvalin. Amerikanarar betaltu.

- Men tað var slíkur gravangur at sleppa við, at vit høvdu ongan møguleika at sleppa framat teir fáu dagar, tað bar okkum til at fara.

Íslendingar fortaldi teimum á Johonnu, at teir høvdu fingið 20 milliónir í okkara peningi frá amerikanarum fyri at „hýsa“ Keiko hesa tíðina.

Og nógvir teirra duldu ikki fyri, at teir hildu amerikanarar verða heilt óðar í høvduðum at offra so nógvar pengar uppá ein einstakan hval, tí teir hildu, at teir kundu verið beri farnir onkra aðrastaðni.

Aðru ferð

Hetta er aðru ferð, at Johanna er við í filmi.

Vágssluppin var eisini við í „Her skal danses“, sum íslendingar gjørdur eftir søguni hjá William Heinesen.

Ætlanin var eisini, at hon skuldi vera við í „Barbaru“.

- Men tað bleiv av ongum tí at kravið til at umbygja skipið var so stórt, at tað læt seg ikki gera.

Og tað er ikki vist, at „Ungfrúgvín góða og hús-íð“ verður seinasti filmurin hjá Johonnu.

- Íslendingum dámdi so væl Johonnu, at teir sögdu, at finga teir aftur brúk fyri einum gomlum skipi til ein film, skuldu teir heilt avgjørt hava hana í huganum.

Og teir lótu eisini fleiri ferðir færoyingar vita, hvussu ómetaliga harnir teir vóru um, at íslendingar ikki eisini høvdu varðveitt onkra av teimum gomlu sluppunum og tað hildu nógva um, at færoyingar høvdu gjørt tað.

- Tað setti tankarnar í-gongd hjá teimum gomlu íslendingunum at siggja Johonnu.

- M.a. mintust teir skip-skeksimar, ið teir, sum óvitar gongu umborð á færoyisku sluppinar at fáa sær.

Treyðugt so, skipskeks høvdu teir á Johonnu eisini yvir við sær hesuferð, men tær keksimar, mann fær nú, eru verri enn so so harðar, sum beinakeksimar, teir finga fyrr.

Men tað setti eisini tankarnar í-gongd hjá færoyisku sjómennunum.

- Eg haldi, at vit finga eina litla hóming av, hvussu teir gomlu høvdu tað fyrr, við sluppunum- við ongum stírhúsi, men eins einsin ródurarmi á dekkunum á heystardegi undir Íslandi.

Men tað var sanniliga eisini eitt stórt upplivisi at verða við til eina íslenska filmsupptøku.

Heimferðin gekk væl. Tað var heilt nógva fólk á bryggjun í Ólavsvík og segði færvæl.

Tað eru 565 fjórðingar úr keini í Ólavsvík til kei í Vági.

Tann teinin sigldi Johanna uppá 71 tímar og tað gevur eina miðalfærð uppá 8 fjórðingar um tíman.

Johanna, København, stendur á navnabrettinum, sum vágssluppin hevði afturi í reyri teir dagarnar, hon var við í filminum

ikki minst í kreppuárunum seinast í fimtiárunum og fyrst í sekstiárunum.

- Fyrst í sekstiárunum báðu 480 fólk í Ólavsvík.

- Men afturat teimum vóru upp til 120 færoyingar og arbeiddu í Ólavsvík í vertíðini, so tað er skilligt,

undrunnarvert, er, at nógva av teimum eldru í Ólavsvík enn mintust færoyingarnar, sum høvdu verið har yviri, hvussu teir ittu, og hvaðani teir vóru, og vágbingarnir, sum nú vóru har yviri, blivu dág-liga tráðspurdur um, hvat

Vági.

Nei, slíkt vart ikki at fáa í Ólavsvík, tað máttu teir fáa í Reykjavík, har tey kostaðu um 7.000 færoyiskar krónur.

- Men so kom ein til okkara og segði, at hann átti eitt í bátinum.

Nú brúkti hann bátin so